

THOMAS VAN DER MEER

Zullen we
dan maar
heel lang
leven

Mijn werk in de zorg

UITGEVERIJ PLUIM
AMSTERDAM/ANTWERPEN

Inhoud

Dan ga ik maar	9
De spiegel	13
Met de camper naar Rusland	17
De Sint spelen	21
Een heilzame werking	25
Hoe zit het eigenlijk met mij?	30
Dit is misschien spinazie	34
Te veel kliertijd	38
Een wonderlijke leeftijd	42
Spijt van de aardbeien	46
Onze tbs'ers	50
Heel vaak boos	54

Zullen we dan maar heel lang leven	58
Bert de baardagaam	62
De steen van mevrouw Adriaanse	66
Iedereen hier stemt op het CDA	70
Mijn geheime wapen	74
Wij willen naar huis	78
Per favore	82
Zondagse koekjes	86
Alle uitvinders van de bh	90
God ziet bijna niks	94
Chocoladereep	98
Ik moet jou niet	102
Normale mensen	106
Appelkanjers	111
Een podiumplek	115
Goddelijke interventie	119
Dat soort mensen	123
Zonder auto	127
De mazzel en prie-prie	131

Morgen is oma er niet meer	135
De alarmbel	139
Zeg maar gewoon Harry	143
Twee glazen wijn	147
De stoelen zijn nat	151
Oude mensen? Hè, jakkes	155
Elke dag is hetzelfde	159
Meneer Blokkers neus	163
Onzevaders en weesgegroetjes	167
The Only Way Is Up	171
Zeeprituëel	175
Twee koppen groter	179
Fijne club mensen	183
Ik heb over jou gedroomd	187
De wereld buiten	191
Goed voor mijn hart	195

Dan ga ik maar

VERPLEEGHUIS

‘Ik ga maar eens,’ zegt mevrouw Hulshof (94) vanuit haar bed.

Ik ben de spullen aan het verzamelen om haar te verschonen en om te kleden voor de nacht. Washandjes, een handdoek, incontinentiebroek en een nachthemd. Bij de wastafel vul ik een waskom met water. Ik ben vanavond aan het werk in het verpleeghuis op de afdeling voor mensen met dementie.

‘O?’ zeg ik, terwijl ik mijn handschoenen aantrek. ‘Waar gaat de reis naartoe?’

‘Terug naar het dorp. Misschien woont er nog iemand die me kent. Misschien staat mijn huis er nog.’

Ik trek een geschokt gezicht. ‘U gaat toch niet weg?’

Mevrouw Hulshof kijkt me minzaam aan met haar ogen half geloken en de lippen een beetje getuit.

‘Ze zeggen dat ik weg moet. Dus, ja. Dan ga ik maar.’

‘We hadden er eigenlijk op gerekend dat u hier zou blijven.’

‘Ze zeggen dat ik lastig ben, omdat ik niet kan lopen. Daarom moet ik weg.’

Ik zeg dat haar kamer al is betaald voor de rest van haar leven, net als het eten en het personeel. ‘Dat hoort allemaal bij het arrangement,’ zeg ik, ‘en we kunnen u hier helemaal niet missen.’

Uiteindelijk gelooft ze me en dan komt de aap uit de mouw. ‘O, ik was zó bang! Ik dacht dat jullie me eruit wilden zetten. God, wat ben ik blij dat ik mag blijven.’ Intussen rol ik mevrouw Hulshof op haar zij om haar te verschonen, help haar uit haar vest en blouse en trek haar het nachthemd aan. Ze jubelt maar door. ‘O, wat fijn! Wat heerlijk!’

Elk verpleeghuis heeft wel een paar mensen zoals mevrouw Hulshof; mensen die nog maar weinig zelf kunnen en vooral in bed liggen. Het laatste stadium van dementie. Het hoofd raakt leeg, maar het lichaam gaat nog een poosje door. Je staat er versteld van hoe weinig een mens nodig heeft om in leven te blijven. Mevrouw Hulshof leeft al jaren op koffie, griesmeelpap en geruststelling.

Mevrouw Van Vught (91) heeft het ook nog heel lang volgehouden, maar nu is ze stervende. Ik zie het

aan haar neus: zo'n bleke, koude doodsneus. Ze eet en drinkt niet meer en haar adem stukt. Mijn collega en ik staan aan haar bed met de familie die zonet is gearriveerd.

'Zeg, waarom denken jullie eigenlijk dat ze doodgaat? Ze ligt er al jaren zo bij,' zegt mevrouw Van Vughts dochter.

'Hoelang denken jullie dat dit gaat duren?' vraagt de andere dochter.

'Ik vind het zo erg dat ze hier al die tijd heeft moeten liggen,' zegt de schoonzoon. 'Waarom moest dat? Waar was dat voor nodig?'

Ik begrijp niet wat de schoonzoon bedoelt. Zijn dit retorische vragen? Of bedoelt hij dat wij verkeerd hebben gehandeld? En als hij dat laatste bedoelt, wat was dan het alternatief? Hadden we hun moeder moeten laten verhongeren, zodat ze eerder was gestorven? Maar de andere aanwezigen begrijpen wel wat hij bedoelt, want de hele familie knikt ijverig. 'Mensonterend,' zegt een van de dochters.

Het verhaal dat deze familie op verjaardagen zal vertellen is: onze moeder woonde in een verpleeghuis en het was mensonterend. Het voelt zinloos om tijd te besteden aan een familie die toch nooit op bezoek komt, maar misschien hadden we van tevoren, toen mevrouw Van Vught steeds passiever werd, met

hen in gesprek moeten gaan. Om het te verwachten ziekteverloop toe te lichten en uit te leggen hoe de zorg er dan uitziet.

Bovendien had ik hen graag willen bijbrengen dat je niet over iemand mag praten alsof die er zelf niet bij is. In het verpleeghuis noemen we dat: over iemands hoofd heen praten. Dat is ten strengste verboden, zelfs als iemand bijna dood is.

Mevrouw Hulshof heeft ook weleens dagen waarop ze niets zegt en alleen maar voor zich uit staart. Toch is ze er dan wel, dat weet ik zeker. Op een ochtend was ik tijdens het wassen en aankleden wat stiller dan anders, ik liep ergens over te piekeren. Mevrouw Hulshof had al drie dagen niets gezegd, maar toen stak ze plotseling haar wijsvinger omhoog en sprak: 'De mens wikt, maar God beschikt.'